

21 Σεπτεμβρίου του 1957- Ίατρος Κωνσταντίνος Κοντογιάννης

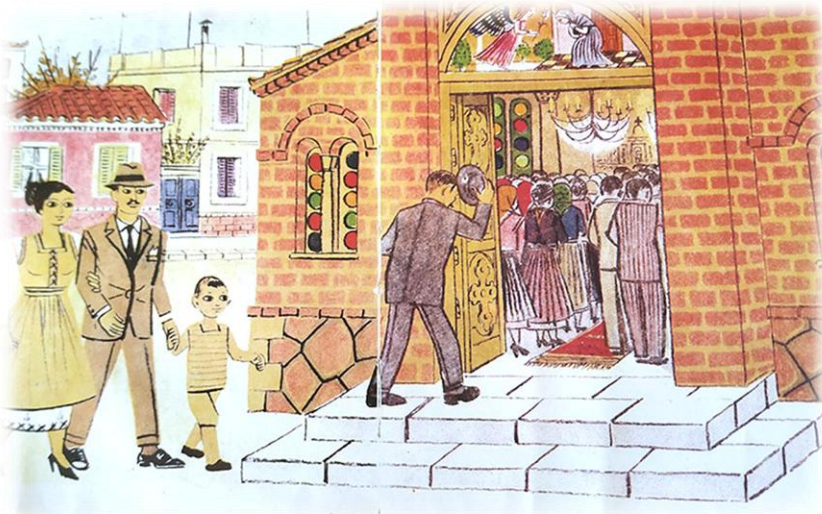

Τὸ ἀκόλουθο κείμενο δημοσιεύτηκε τὴν 21 Σεπτεμβρίου τοῦ 1957 στὴν ἐφημερίδα τῆς Ἀρτας «Ἐλεύθερος Λόγος» ἀπὸ τὸν Ἀρτινὸ Ἱατρὸ Κωνσταντῖνο Κοντογιάννη (1912-1979), χειροῦργο καὶ γενικὸ διευθυντὴ τοῦ Νοσοκομείου τοῦ Μονάχου τὴν περίοδο 1954-1961.

«Γεννήθηκα καὶ μεγάλωσα στὴν Ἄρτα, δίπλα σ' ἀνθρώπους φτωχοὺς ἀλλὰ ἔντιμους, ποὺ στερήθηκαν πολλὰ γιὰ νὰ μοῦ δώσουν μιὰ καλύτερη ζωὴ. Μεγαλώνοντας μὲ ψωμὶ κι ἀλάτι, κόπιασαν γιὰ νὰ ἔχει τὸ μοναχοπαίδι τους μόρφωση καὶ ἀξία στὴν κοινωνία. Ὁ πατέρας μου δούλευε γιὰ τὸ μεροκάματο ἀπ' τὰ χαράματα ὡς τὸ σούρουπο στὸν κάμπο τῆς Ἄρτας, καὶ τὸν θυμᾶμαι νὰ γυρίζει στὰ σκοτάδια, τσακισμένος ἀπὸ τὴν κούραση ἀλλὰ πάντα μὲ τὸ χαμόγελο, σὰν νὰ ἤξερε ὅτι ὁ μόχθος ὁ δικὸς του ἦταν ἡ δικιὰ μου ἢ λευτεριά.

Πηγαίναμε κάθε Κυριακὴ στὴν ἐκκλησία, ἐγὼ ὁ πατέρας μου καὶ ἡ μάνα μου.

Όταν ή μητέρα μου πέθανε, ό πατέρας μου συνέχισε νά μέ πηγαίνει καί νά ἀκούμε τήν λειτουργία τοῦ παπα-Γιάννη, γιατί ὅπως μοῦ ἔλεγε πάντα «ὁ Θεός ἔχει κοντά του τή μάνα σου, γιατί ἐμεῖς προσευχόμαστε κι ἀνάβουμε ἕνα κεράκι γιά τήν ψυχή της». Πάντα γελαστός, ἀκόμα καί στά δύσκολα, μοῦ ἔδινε κουράγιο γιά νά προχωρήσω καί νά μορφωθῶ. Μὲ θυμᾶμαι πιὸ μεγάλο νά ξενουχτάω στὸ φῶς τὸ καντηλιοῦ, ἀνάμεσα στά βιβλία, καί τὸ πρωὶ νά πηγαίνω μὲ τὸν πατέρα μου γιά δουλειὰ στά χωράφια.

Όταν πῆγα στὴν Ἱατρικὴ Σχολή, ἤξερα ὅτι τὰ χρώσταγα ὅλα στὴν οἰκογένειά μου. Ὁ πατέρας μου δὲ πρόλαβε νά μέ δεῖ γιατρό, πέθανε ἕνα χρόνο πρὶν τελειώσω τὶς σπουδές μου, ἀλλὰ ὀρκίστηκα νά προσεύχομαι στὸ Θεὸ κάθε βράδυ, καί γι' αὐτὸν καί γιά τή μάνα μου.

Ὁ καιρὸς πέρασε καὶ δὲν ξαναγύρισα στὴν Ἀρτα, ἀλλὰ ἔμεινα στὴν Ἀθήνα πού οἱ εὐκαιρίες γιά τὴ δουλειά μου ἦταν πιὸ πολλές. Ἔκανα περιουσία καὶ παντρεύτηκα τὴν Εὐδοξία, κόρη ἑνὸς πλούσιου ἐμπόρου. Ὅμως ὁ Θεὸς δὲν τὴν εἶχε εὐλογήσει μὲ ὅλα τὰ δῶρα του καὶ παρ' ὅλες τὶς προσπάθειες καὶ τὶς προσευχές μας, δὲ καταφέραμε ποτὲ νά κάνουμε ἕνα γιό, πού ἦταν καὶ ἡ εὐχή τοῦ πατέρα μου.

Όταν ξεκίνησε ο πόλεμος με τον Μουσολίνι, με στρατολόγησαν για να προσφέρω τις γνώσεις μου στους πολεμιστές μας που αντιστεκόταν στον Ιταλό δικτάτορα και με έστειλαν για μια περίοδο σε μία μονάδα κοντά στο Δυρράχιο. Ένοιωθα περήφανος στην αρχή, αλλά εκείνα τα πράγματα που αντίκρουσαν τα μάτια μου με είχαν κάνει να χάσω τον ύπνο μου. Κάποιοι μου έλεγαν πως τα βράδια έκλαιγα αλλά δε θυμόμουν ποτέ τίποτα το πρωί.

Εκείνη την εποχή άρχισα να αμφιβάλλω για κείνες τις Κυριακές στην εκκλησία με τη μάνα και τον πατέρα μου. Όσο περνούσε ο καιρός, σταμάτησα να προσεύχομαι. Πού ήταν ο Θεός να ακούσει τις κραυγές των έτοιμοθάνων ; Αν δεν άκουγε αυτούς, πώς θα μπορούσε να ακούσει την προσευχή μου ;

Σταμάτησα να προσεύχομαι και για τη μάνα μου και τον πατέρα μου, παρ' όλο που είχα όρκιστει να μη το αμελήσω ποτέ. Άρχισα να ξεχνάω, και το μόνο που είχε μείνει από αυτούς ήταν το ρολόι που μου είχε δώσει ο πατέρας μου. Όταν κάποια στιγμή μου έσπασε κι αυτό, ήταν να σάν να είχα γίνει ένας άλλος άνθρωπος, γνωστικός νόμιζα, και χωρίς τις πλάνες του Θεού.

Ἡ γυναῖκα μου πέθανε τὸν χειμῶνα τοῦ 41 στὴν Ἀθήνα, μαζί μὲ τόσους ἄλλους. Ὅταν τελείωσε ὁ πόλεμος, δὲν ὑπῆρχε τίποτα ποὺ νὰ μὲ κρατάει στὴν Ἑλλάδα, καὶ ἔφυγα μετανάστης στὴ Γερμανία.

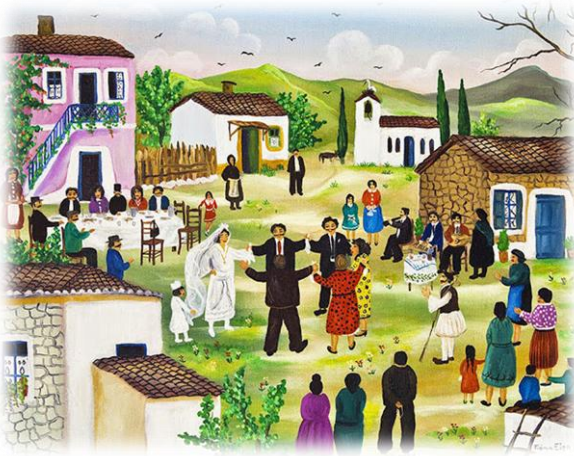
Ἐκλαιγα ὅταν ἔφευγα. Πολεμοῦσα τόσα χρόνια τὸν Γερμανὸ καὶ τώρα πῆγαινα νὰ δουλέψω γι' αὐτούς. Σκληροὶ ἄνθρωποι οἱ Γερμανοί, ἀγέλαστοι. Δὲν ἤθελαν ποτὲ νὰ κάνουν φίλους, ἤθελαν μόνο τὰ χέρια μας. Ὅμως δούλεψα σκληρὰ καὶ κέρδισα τὸν σεβασμὸ τους, καὶ πρόκοψα. Ἐγίνα γνωστὸς χειρουργός, καὶ μετὰ διευθυντὴς σὲ μεγάλο νοσοκομεῖο στὸ Μόναχο.

Δὲν ξαναπαντρεύτηκα ποτὲ ὅμως. Μοῦ ἔλειπε πάντα ὁ τόπος μου, οἱ ἄνθρωποι, πάντα πρόσχαροι καὶ μὲ φιλότιμο, ἔτοιμοι νὰ σὲ βοηθήσουν.

Ὁ Γερμανὸς δὲν ἤξερε ἀπὸ τέτοια. Κάποια στιγμή ἐπέστρεψα στὸν τόπο μου γιὰ λίγες μέρες.

Ἦταν καλοκαίρι καὶ τὰ πανηγύρια ἔδιναν καὶ ἔπαιρναν σὲ ὅλα τὰ χωριά. Ἐνοιῶσα σὰν νὰ μὴν εἶχα φύγει ποτέ. Μόνο τὸ πατρικὸ μου ἦταν σὲ κακὰ χάλια, διαλυμένο καὶ ἐρημωμένο. Εἶχα κάνει περιουσία στὴν Γερμανία, τὰ λεφτὰ δὲν μοῦ ἔλειπαν καὶ ξόδεψα ἀρκετὰ γιὰ νὰ τὸ φτιάξω ὅπως τὸ θυμόμουν.

Μιὰ μέρα περπατοῦσα μέσα στὴν πόλη καὶ βρέθηκα μπροστὰ στὴν ἐκκλησία τοῦ Ἀγίου Βασιλείου. Σὰν νὰ θυμήθηκα τὶς δύσκολες ἐποχὲς τῆς νιότης μου, θέλησα νὰ μπῶ μέσα, παρ' ὅλο πὺν δὲν εἶχα τὴν ἀνάγκη νὰ προσευχηθῶ.

Ἦμουν ἄπιστος πιά. Προχώρησα καὶ εἶδα κάποιον παπᾶ νὰ κάθεται ὀρθιος μπροστὰ στὴν Ἀγία Τράπεζα. Μόλις μὲ εἶδε μοῦ χαμογέλασε καὶ ἦρθε πρὸς τὸ μέρος μου. Ἐγὼ ἔνοιωσα ἄβολα καὶ θέλησα νὰ φύγω ἀλλὰ ντράπηκα καὶ δὲ τὸ ἔκανα. Ἄρχισε νὰ μοῦ μιλάει.

– **Ἦρθες νὰ προσευχηθεῖς ;** μοῦ εἶπε.

Δὲν ἤξερα τί νὰ τοῦ πῶ ἀλλὰ σὰν νὰ μὲ ὤθησε ὁ διάβολος, τοῦ ἀπάντησα: « Δὲ πιστεύω σ' αὐτὰ παπᾶ».

Μὲ κοίταξε καὶ χαμογέλασε. «Ὅλοι μας εἴμαστε παιδιά τοῦ Θεοῦ»
μοῦ εἶπε «καὶ ὅλοι μας ἔχουμε τὸν Χριστὸ πὺν μᾶς καθοδηγεῖ».

– «Ὅχι ἐγὼ», τοῦ ἀπάντησα. «Ἐγὼ ξέρω πὼς δὲν ὑπάρχει Θεὸς». Βλασφημοῦσα μέσα στὸν Ἱερὸ Χῶρο σὰν νὰ μὲ καθοδηγοῦσε μιὰ διαβολικὴ φωνή. Νόμισα πὼς ὁ παπαῆς θὰ μὲ ἔδιωχνε ἀλλὰ ἀντὶ γι' αὐτὸ συνέχισε νὰ χαμογελάει καὶ νὰ μοῦ μιλάει.

– «Ὅμως βαπτίστηκες Χριστιανός. Γιατὶ Τὸν ξέχασες; Γιατὶ Τὸν ἀπέριψε»;

– «Ἦμουν στὸν πόλεμο παπαῆ», τοῦ εἶπα. «Νέα παιδιά πέθαιναν ἀπὸ τίς σφαῖρες καὶ τὸ κρῦο. Προσεύχονταν στὸ Θεὸ κάθε μέρα, καὶ γὰρ μαζί τους, καὶ ὁ Θεὸς δὲν βοήθησε ποτέ, δὲν ἀπάντησε κἄν. Εἶμαι ἄνθρωπος σπουδαγμένος, καὶ ξέρω πὼς ἂν κάτι δὲ τὸ βλέπεις, σίγουρα δὲν ὑπάρχει».

Ὁ παπαῆς μοῦ ἀποκρίθηκε. «Αὐτὴ τὴ στιγμή πὼς ζεῖς; Ἀκοῦς τὴν καρδιά σου νὰ χτυπάει» ;

Δὲν ἤξερα τί νὰ τοῦ πῶ καὶ συνέχισε. «Μερικὲς φορές τὰ πράγματα τὰ καθημερινὰ εἶναι τόσο σημαντικά, ἀλλὰ ἐμεῖς δὲν τοὺς δίνουμε καμμία σημασία. Ἡ καρδιά σου χτυπάει, καὶ αὐτὸ εἶναι χάρις στὸν ἀέρα πὺν ἀναπνέεις. Ὅπως εἶπες εἶσαι σπουδαγμένος ἄνθρωπος, καὶ τὸ ξέρεις».

Ἦμεινα ἄφωνος ἀπ' τὴν ἀπόκρισή του. Δὲν σταμάτησε ἐκεῖ: «Ὁ ἀέρας πὺν ἀναπνέεις εἶναι ἡ ζωὴ, ὅμως ποτέ δὲ τὸν βλέπεις, κι ὅμως ξέρεις πὼς εἶναι ἐκεῖ, γιὰ σένα καὶ γιὰ ὅλους μας. Ἔτσι εἶναι κι ὁ Θεὸς μας, ζωοδόχος καὶ ἄπειρος. Μᾶς δίνει κουράγιο, μᾶς περιτριγυρίζει σὲ κάθε μας στιγμή. Κι ὅπως τὰ βράδια, καθὼς ξαπλώνεις στὸ κρεβάτι σου μετὰ ἀπὸ μιὰ κουραστικὴ μέρα, μπορεῖς νὰ ἀκούσεις τὸν χτύπο τῆς καρδιάς σου πιὸ καθαρά, ἔτσι εἶναι κι ἡ προσευχή. Μπορεῖς νὰ ἴδεις καὶ νὰ ἀκούσεις, ἀρκεῖ νὰ ξέρεις πὼς νὰ ζητήσεις».

Σάστισα. Ξαφνικὰ Ἐνοιῶσα πὼς ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια μου μακριὰ ἀπὸ τὸ Θεὸ μὲ εἶχαν ὁδηγήσει μακριὰ ἀπὸ τὸ μονοπάτι τῆς ἀλήθειας Του. Ἦθελα νὰ δακρῶσω ἀλλὰ συγκρατήθηκα γιατί ἐκείνη ἡ ἀόρατη δύναμη μὲ παρακινούσε νὰ ἀντισταθῶ. – «Παπᾶ, δὲ ξέρω ἂν εἶναι αὐτὰ τὰ πράγματα ὅπως τὰ λές. Πάντα προσευχόμουν στὸ Θεὸ μας, κι μόνο δυσκολίες καὶ κακὰ γνώρισα σ' αὐτὴ τὴ ζωὴ. Ἐφυγα στὰ ξένα, ἔζησα ἀνάμεσα σὲ κακοὺς καὶ μοχθηροὺς ἀνθρώπους, καὶ ποτὲ δὲν Ἐνοιῶσα τὴν ἀγάπη Του».

– «Ἔτσι καὶ ὁ Γιὸς Του», μοῦ εἶπε. «Ἦρθε στὸν κόσμον μας, ἔζησε ἀνάμεσα σὲ ἁμαρτωλοὺς καὶ ἐξιλέωσε τὸν ἄνθρωπο μὲ τὸ Πάθος Του». Ἀνατρίχιασα στὸ ἄκουσμα τῶν λόγων του καὶ δὲν εἶχα λέξεις νὰ τοῦ πῶ. Ὅμως αὐτὸς εἶχε πολλὰς ἀκόμη. «Ὁ Ρωμιὸς εἶναι καταδικασμένος νὰ ὑποφέρει, γιατί τὸν φθονοῦν ἐκεῖνοι ποὺ ξέρουν πὼς δὲ μποροῦν ποτὲ νὰ τὸν φτάσουν. Μᾶς ξενίτεψαν γιὰ νὰ μᾶς καταστρέψουν καὶ δὲ τὰ κατάφεραν. Θὰ τὸ ξανακάνουν πάλι σὲ πολλὰ χρόνια ἀπὸ τώρα.

Θὰ προσπαθήσουν νὰ μᾶς διαβάλλουν, νὰ μᾶς μολύνουν. Θὰ προσπαθήσουν νὰ μᾶς χωρίσουν, νὰ βάλουν τὸν ἀδερφὸ ἐναντίον ἀδερφοῦ ξανά. Αὐτὸ θὰ προσπαθοῦν νὰ τὸ κάνουν γιὰ πολλὰ χρόνια ἀκόμα, καὶ κάποια στιγμή σχεδὸν θὰ τὸ καταφέρουν».

Ξαφνιάστηκα μὲ τὰ λόγια του. Μιλοῦσε σὰν τοὺς τρελοὺς τοῦ χωριοῦ ποὺ βλέπουν τὸ τέλος τοῦ κόσμου καὶ τὰ πράγματα τοῦ μέλλοντος. Τὰ λόγια του ἄρχισαν νὰ χάνουν τὴν ἀξία τους.

–«Παπᾶ, καὶ σὺ ποὺ τὰ ξέρεις αὐτά; Μὴ μοῦ πεῖς πὼς στὰ εἶπε ὁ Θεός, γιατί ξέρω κι ἄλλους τέτοιους».

Μοῦ χαμογέλασε καὶ δὲν ἀπάντησε. Ὅμως σὲ λίγο συνέχισε:

«Ἡ ἔλλειψη πίστεως, στὸ ἔθνος καὶ στὸ Θεὸ εἶναι αὐτὸ ποὺ θὰ μᾶς ὁδηγήσει ἐκεῖ. Ἡ ἔλλειψη τῆς δικῆς σου πίστεως καὶ ὅλων αὐτῶν ποὺ θὰ ἀκολουθήσουν. Ὅμως εἴμαστε Ἕλληνες, καὶ ἂν καὶ χάνουμε συχνὰ τὸ δρόμο μας, πάντα ἐπιστρέφουμε σ' αὐτόν. Ἐσὺ

Θὰ ἐπιστρέψεις σ' αὐτόν. Οἱ μελλοντικὲς γενεὲς θὰ ἐπιστρέψουν σ' αὐτόν. Θὰ ἔρθει ἡ παρακμή, ἡ ἀπαξίωση. Ὅμως θὰ βρεθοῦν ἐκεῖνοι οἱ Ἕλληνες, ποὺ θὰ βάλουν τὰ πράγματα στὴ σειρά. Ἕλληνες ποὺ δὲν ξέχασαν ποτὲ τὴν Πατρίδα τους, τὴν Σημαία τους, τὴ Σημαία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, αὐτὴ ποὺ κυματίζει περήφανα στὰ χρώματα τὰ ματωμένα ἀπὸ τὸ αἷμα αὐτῶν ποὺ τὴν προστάτεψαν.

Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι θὰ χλευαστοῦν, θὰ κυνηγηθοῦν, θὰ φυλακιστοῦν. Ὅμως στὸ τέλος θὰ θριαμβεύσουν, γιατί αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἡ Ἑλλάδα μας, καὶ ὅτι εἶναι Ἑλληνικὸ εἶναι καταδικασμένο νὰ εἶναι αἰώνιο».

Εἶχα συγκλονιστεῖ τόσο πολὺ ποὺ δὲ μπόρεσα νὰ κρατηθῶ καὶ βγῆκα τρέχοντας ἀπὸ τὴν ἐκκλησία. Ἐνοιωσα τὸν καθαρὸ ἀέρα νὰ χτυπάει στὸ πρόσωπό μου καὶ ἄρχισα νὰ ἀνακτῶ τὰ λογικὰ μου. Ἐκανα νὰ φύγω, ἀλλὰ τότε Ἐνοιωσα ἄσχημα γιὰ τὸν παπᾶ. Τρελὸς ἢ ὄχι, ἦταν ἓνας γέροντας καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ τὸν χαιρετίσω τοῦλάχιστον πρὶν φύγω. Ξαναμπήκα στὴν ἐκκλησία, δὲν ἦταν κανένας ἐκεῖ, ὅμως ἤμουν σίγουρος πὼς ὁ παπᾶς δὲν εἶχε βγει.

Πλησίασα πρὸς τὴν Ἀγία Τράπεζα καὶ εἶδα πάνω της κάτι νὰ γυαλίζει. Πλησίασα καὶ τὰ δάκρυα ἄρχισαν νὰ τρέχουν ἀπὸ τὰ μάτια μου. Ἦταν τὸ ρολοὶ τοῦ πατέρα μου, μόνο πὺν δὲν ἦταν σπασμένο, ἀλλὰ δούλευε, ὅπως τότε πὺν μοῦ τὸ εἶχε πρωτοδώσει. Κάθισα στὸ σκαλοπάτι τοῦ Ἱεροῦ καὶ ἔκλαιγα γιὰ ὥρες, προσευχόμενος στὸν Θεὸ νὰ μὲ συγχωρήσει γιὰ τὶς ἁμαρτίες μου.

Ἐφυγα ξανὰ γιὰ τὴ Γερμανία, ἀλλὰ πάντα μὲ ἔτρωγε μέσα μου τὸ σαράκι νὰ πῶ τὴν ἱστορία. Λίγοι θὰ μὲ πιστέψουν, καὶ κινδυνεύω νὰ γίνω τὸ θέμα χλεύης ὅλων ἐκείνων πὺν σὰν ἐμένα κάποτε, ἀπομακρύνθηκαν ἀπὸ τὸ δρόμο Του. Ὅμως πιστεύω τὰ λόγια τοῦ παπᾶ, ὅποιος κι ἂν ἦταν αὐτός. Πῶς θὰ ἔρθει ἡ ὥρα καὶ ἡ στιγμή πὺν ὁ δρόμος τοῦ Θεοῦ θὰ εἶναι πιά φανερός σὲ ὅλους, ὅπως φανερώθηκε σὲ μένα ἐκείνη τὴ μέρα, τὴ σπουδαιότερη μέρα τῆς ζωῆς μου .-